

Riktlinjer och sortimentsöversikter

Hjälpmedel för urinblåsa/tarm

Val av hjälpmedel vid förskrivning

- Patienten ska utredas enligt Vårdprogram blåsdysfunktion innan förskrivning sker.
- Patienten/ brukaren ska ha ett reellt och aktivt inflytande vid val av hjälpmedel, men det är förskrivaren som väljer en specifik produkt utifrån behovsbedömningen.
- Vid förskrivning av hjälpmedel ska produkter som ingår i förskriversortimentet väljas i första hand.
- Kontakta kontinenssamordningen för dialog om det är svårt att hitta rätt hjälpmedel till patienten.

Hitta till Kontinenssamordningens hemsida

Du kan hitta oss via två sökvägar:

- Via samlingssidan *Hjälpmedel* på Region Dalarnas plussidor:
www.regiondalarna.se/plus/hjalpmedel
Se *Hjälpmedelsområden*, och sedan fliken *Kontinens – Hjälpmedel för urinblåsa/tarm*.
- www.regiondalarna.se/inkontinens

Hjälpmedel i olika situationer	+
Härsättning och medicinsk tatuering	
Hörsel	+
Kommunikation, larm, omgivning och kognition	
Kontinens - Hjälpmedel för urinblåsa/tarm	–
Vårdprogram	
Riktlinjer och rutiner	
Förskrivarkompetens hjälpmedel för urinblåsa/tarm	
Förskrivarportal - Hjälpmedel för urinblåsa/tarm	
Sortiment - Hjälpmedel för urinblåsa/tarm	
Grundkurs urinblåsa/tarm	
Kontinensombud och omvårdnadspersonal	
Avvikelser, synpunkter och klagomål	
Dokument och länkar	

Hjälpmedel för urinblåsa och tarm

Alla har rätt till utredning och behandling om blåsa och tarm inte fungerar normalt. Att få komma till toaletten dygnet runt är en mänsklig rättighet.

Att kunna sköta sina toalettbestyr är ett basalt behov. Det är viktigt att utredning och behandling erbjuds den som har besvär. Ibland kan det räcka med att få stöd med toalettbesök för att undvika läckage. Vid kvarstående problem efter behandling finns hjälpmedel för urinblåsa/tarm som komplement. Titta gärna på filmen om "[Rätten till toaletten](#)".

I menyn finns länkar till mer kunskap, tips och råd.

Du hittar återkommande kurser under fliken Utbildningar. [Utbildningar- Dalarnas Hjälpmedelscenter](#)

Tips! Spara adressen som favorit för att enkelt hitta hit. www.regiondalarna.se/inkontinens

Trasiga länkar!

För närvarande fungerar inte vissa länkar i våra dokument

Nyheter Kontinens

20 oktober 2025

Nyhetsbrev oktober 2025

 Nyhet

Förskrivarsortiment - hjälpmedel för urinblåsa/tarm

- I förskrivarportalen Guide finns det upphandlade förskrivarsortimentet. På Mina Sidor finns sortimentsöversikter, aktuell produktinformation m.m.
- Bassortimentet visas för alla förskrivare
- Specialistsortimentet visas enbart för specialistförskrivare med särskild behörighet
- Dispensprodukter – när behovet inte kan uppfyllas inom det upphandlade sortimentet, kan ansökan för förskrivning av hjälpmedel utanför det upphandlade sortimentet ske. Läs mer under fliken Sortiment – Hjälpmedel för urinblåsa/tarm

Sortimentsöversikter

Söka och välja produkt i Guide

- Välj produktkategori och filtrera och sortera för att hitta produkt.
- Under varje produkt finns produktblad, lagersaldo m.m.

Produkter

Jämför produkter (0)

Inkontinens

Urologi

Sök på produktnamn

Avtalsfilter

Sortera efter egenskap

Stigande ordning

Välj kategori

Sortimentsöversikter på Mina sidor

- Sortimentsöversikterna visar guider över upphandlat sortiment samt egenskaper, pris m.m. för specifika produkter

Inkontinensskydd med tejprensa, fixeras i egen trosa/ kalsong

<33 ml	34–67 ml	68–99 ml	100–149 ml
Attends Soft 0 Micro, 22 ml ABENA Light Ultra Mini 0, 29 ml	Attends Soft 1 Mini, 65 ml ABENA Light Mini 1, 66 ml	Sanisoft Normal, 71 ml Attends Soft 1 Mini Long, 76 ml ABENA Light Mini Plus 1A, 87ml	Sanisoft Extra, 105 ml Attends Soft 2 Normal, 117 ml ABENA Light Normal 2, Premium, 131 ml

Riktlinjer - hjälpmedel för urinblåsa/tarm

Under fliken *Riktlinjer och rutiner* hittar du hjälpmedelsriktlinjerna.

Stöd till förskrivaren i förskrivningsprocessen

Riktlinjerna tas fram av referensgrupp Kontinens.

Riktlinjerna godkänns av Beredningsgrupp Hjälpmedel och beslutas av Hjälpmedelsnämnden.

Exempel på riktlinje

RIKTLINJE

Godkänt
2025-04-08
Giltigt t.o.m.
2028-04-08

Versionnummer
2.0
Dokumentnummer

1 (4)

Riktlinje tappningskatetrar

Denna riktlinje bygger på [Vårdhandboken- kateterisering av urinblåsa](#)

Ordinertör
Läkare ordinerar och följer upp kateterbehandling utifrån bakomliggande sjukdom/skada.

Rekommenderad förskrivare
Det krävs särskild kompetens hos förskrivaren för att utbilda patienten i självkateterisering och följa upp behandlingen, till exempel uroterapiutbildning. Tappningskatetrar inom specialsortimentet förskrivs och följs upp av specialistförskrivare inom specialistvården.

Förskrivare:
Läkare
Sjuksköterska
Sjukgymnast/fysioterapeut
Barnmorska

Kriterier
Patienten ska utredas och erhålla behandling av bakomliggande orsaker. Vid funktionsnedsättning av urinblåsans tömningsförmåga kan tappningskateter förskrivs efter läkarordination med angiven indikation, planerad behandlingstid alternativt tidpunkt för omprovning.

Mål med hjälpmedlet
Att möjliggöra tömning och sköljning av urinblåsan.
ICF b6200 Funktioner för urintömning.

Typ av hjälpmedel som kan förskrivs
Tappningskateter för användning via urinröret.

Risk för personskada

- **Liten risk** för tillbud, utgör troligen inte skada för patient/brukare vid användning enligt ordination och instruktion.
- **Betydande risk** för tillbud/skada vid handhavandefel.
- **Betydande risk** för tillbud/skada vid fördröjd eller utebliven tappning enligt ordination.

Läs mer om komplikationer i *Vårdhandboken*, avsnittet *Kateterisering av urinblåsa*.

Kostnad för patienten
Ingen hjälpmedelsavgift. Förskrivna hjälpmedel betalas av förskrivande enhet.

Upprättat av Blomgren Inger /Hjälpmedel Dalarna /Falun
Godkänt av Nielsen Linus /Hjälpmedel Dalarna /Borlänge
För verksamhet Hjälpmedel Dalarna; Hälso- och sjukvård Dalarna; Dalarnas kommuner
Dokumentsamling

RIKTLINJE

Riktlinje tappningskatetrar
2025-04-08

2 (4)

Råd i förskrivningsprocessen

Behovsbedömning
Förskrivaren bedömer i samråd med läkaren vilken typ av kateter som ska förskrivs och eventuellt behov av tillbehör.

Patientens delaktighet
Val av hjälpmedel sker i dialog med patienten. Kostnaderna för hjälpmedlet ska vara befogade med hänsyn till patientens behov.

Prova ut, anpassa och välja lämplig/specifik produkt
Beakta patientens olika behov ex. fysisk funktion, miljö (hemmiljö, vid resa eller på arbetsplatsen). Ta hänsyn till ålder, storlek, kön, patientens anatomi samt orsak till kateterisering.

Stöd för val av kateter vid utprovning

Rekommenderad rangordning	Typ av kateter
1.	Hydrofil tappningskateter (nelatonspets) utan vätska där kranvatten hålls i kateterförpackningen för att aktivera den hydrofila ytan.
2.	Hydrofil tappningskateter (nelatonspets) med vätska då funktionella eller medicinska behov finns, exempelvis nedsatt handfunktion, upprepade urinvägsinfektioner, nedsatt immunförsvar samt när rent vatten saknas. Vid vistelse på slutenvårdsavdelning kan hydrofil tappningskateter med vätska användas av hygienskal.
3.	Hydrofil tappningskateter (bemannspets) utan med vätska enligt punkt 1 och 2. Observera att den som kateteriserar ska vara van och utföra kateteriseringen med försiktighet, eftersom en felvärd kateter kan orsaka skada.
4.	Hydrofil tappningskateter med kulspets/olvispets, enligt punkt 1 och/eller 2.
Övrigt	Tappningskateter med speciell utformning kan förskrivs för särskilda behov.

Val av kateter ska motiveras och dokumenteras i patientens journal.

Grovlek- Charrier (Ch)
Katetern ska vara tunn för att inte irritera urinrörets slemhinna men samtidigt med tillräcklig grovlek för att tömma ut urinen effektivt.

RIKTLINJE

Riktlinje tappningskatetrar
2025-04-08

3 (4)

Vanligtvis rekommenderas Ch 12-14 för vuxna. Observera att när det gäller barn måste katetergrovlek korrigeras utefter att barnet växer.

Kateterlängd
Längd på katetern anpassas efter patientens anatomi. För pojkar/män rekommenderas 15-45 cm, till flickor/kvinnor som har kortare urinrör 7-30 cm. Observera att när det gäller barn måste kateterlängden korrigeras utefter att barnet växer.

Kontroll av vald kateter vid utprovning:
Kontrollera att blåstömningen blir optimal med vald tappningskateter och teknik. Residualvolym kontrolleras lämpligast med blåsscanner (för barn kan specifika riktlinjer finnas).

Förskrivning av tappningskatetrar
Tappningskatetrar förskrivs i förskrivarportalen Guide. Beräknad förbrukning per uttag (max 3 månader rekommenderas) samt antal uttag under max ett år anges. Patienten kan avropa aktuella uttag i Vårdtagarportalen eller via förskrivande enhet.

Informera, Instruera och träna
Se leverantörens användarinstruktioner, information om egenvård i Vårdhandboken, avsnittet *Kateterisering av urinblåsa* samt patientsajten [Kateterfakta.nu](#).

Följa upp och utvärdera
Läkaren har det medicinska ansvaret för kateterbehandlingen och ska tillsammans med patient samt förskrivare vid behandlande enhet följa upp och ompröva behovet av kateterbehandlingen. När remittering sker ska vårdgivaransvaret överrapporteras och övertas av mottagande enhet. Övertagande av det medicinska ansvaret ska ske med bibehållen patientsäkerhet.

Leverantör av hjälpmedel och tjänster
Dalarnas Hjälpmedelscenter, Hjälpmedel Dalarna, enligt Varuförsörjningens avtal för distribution (Treklovern) och produktavtal (Fyrklovern) gällande hjälpmedel för urinblåsa/tarm.

Referensgrupp kontinens

- Gruppen utarbetar på *uppdrag av Beredningsgrupp Hjälpmedel* förslag till riktlinjer och beskriver både hjälpmedel/produkter och ny teknik samt dess konsekvenser för hälso- och sjukvården. De säkrar att sortimentet på bästa möjliga sätt tillgodoser patienternas/brukarnas behov inom ramen för lagstiftning och ekonomi
- Gruppen reviderar det länsövergripande Vårdprogrammet för blåsdysfunktion
- Gruppens arbete och sammansättning utformas så att det bidrar till att vi har ett väl fungerande hjälpmedelssortiment.

Upphandling av sortiment och distribution

- Dalarna samarbetar med Uppsala, Västmanland och Sörmlands län (Fyrklövern) gällande det förskrivningsbara sortimentet för urinblåsa och tarm
- Dalarna samarbetar med Uppsala och Västmanlands län (Treklövern) gällande avtal för förskrivarportal (Guide), distribution och lagerhållning – OneMed Sverige AB är distributör
- Varuförsörjningen är upphandlande myndighet
- Deltagare från Referensgrupp kontinens ingår i Varuförsörjningens länsövergripande expertgrupper för upphandling

